

Kenniskring GOAB regio Noord

25 juni 2026

Gini van Wijnen en Anja de Rooij

Agenda

1. Welkom
2. Nieuws GOAB
3. GOAB en politiek
4. Landelijke doelgroepdefinitie vve
5. Pauze
6. In de etalage: gemeentes op thema
7. Ve en huisvesting
8. Evaluatie en afronding

1. Welkom

Ondersteuningstraject GOAB/vve: voor ambtenaren en ve-aanbieders, zie www.goab.eu

- Kenniskringen: 3x per jaar voor gemeenten, waarbij 1x met ve-aanbieders (maart)
- Themabijeenkomsten, handreikingen, startersgesprekken/webinar starters en vraagbaak
- [Nieuwsbrieven](#) en [LinkedIn groep](#)
- Verzoek: help onze lijst up to date houden!

2. Nieuws GOAB

2. Nieuws GOAB

Wet/regelgeving en Kamerbrieven

- BFU gaat niet per 1-1-2027 in
- [Kamerbrief](#) 24 april OCW uitwerking Regeerakkoord
 - 60M extra voor OAB vanaf 2027 (bezuiniging van 2026 teruggedraaid)
 - 121M voor School & Omgeving voor extra leertijd
 - Aanmeldplicht voor 4 jarigen wordt onderzocht
- Stand van zaken besluit basisvoorwaarden kwaliteit ve
- Stand van zaken nieuwe verdeling OAB via CBS

Nieuwe indicatoren cbs

CBS indicatoren <https://dashboards.cbs.nl/longreads/2026/onderzoek-herijking-risico-indicator-onderwijsachterstanden-basisonderwijs-fase-2>

- het hoogstbehaalde opleidingsniveau van beide ouders;
- het vermogen van het huishouden;
- de aanwezigheid van problematische schulden;
- het land van herkomst van de ouders;
- de ouderlijke structuur (bijv. een éénouder gezin of de situatie waarbij een kind niet bij de juridische ouders woont);
- de verblijfsduur van de moeder in Nederland;
- of de ouders verdacht zijn van een misdrijf;
- en de sociaaleconomische status van de schoolpopulatie.

2. Nieuws GOAB

Onderzoeken, adviezen en handreikingen

- [Onderwijs](#) herstelt na coronacrisis
- [Staat](#) van het Onderwijs en [beleidsreactie](#) OCW
- [OESO](#) onderzoek 5-jarigen
- [Meerwaarde BSO](#) van Kinderopvangraad
- [Meerwaarde](#) meertaligheid van Onderwijsraad
- [Noors](#) onderzoek lange termijn effect rekenen

الفصل 2 We lossen conflicten zelf op نحن نحل النزاعات بأنفسنا Çatışmaları kendimiz çözüyoruz

Zacht
متساهل او ناعم
Kısay sesle

Hard
عنيف
Yüksek sesle

Win-verlies
خسارة فوز
Kacanc-Kayıp

Win-win
فوز فوز
Kazan-kazan

We praten het uit!
سنحدث عنها!
Konuşarak çözüyoruz

Samen
معاً
Birlikte

Samen oplossen
حل معاً
Birlikte çözün

Het conflict
النزاع
Çatışma

De ruzie
شجار
Kavga

Vreedzaam • المدرسة السلمية • Barışçıl okul

CED
groep

GOAB
kansen voor kinderen

2. Nieuws GOAB

GOAB activiteiten/producten

- [Handreiking](#) doorgaande lijn
- [Factsheet](#) gemeenteraadsverkiezingen en OAB
- Handreiking Vroegschoolse Educatie begin juli 2026

3. GOAB en politiek

3. GOAB en politiek

Landelijk

- Nieuw kabinet: bezuinigingen op GOAB per 2027 ongedaan gemaakt
- SPUK wordt BFU, maar niet op korte termijn
- Nieuwe verdeling middelen (CBS criteria)
- Ravijnjaar
- Nieuwe wet kinderopvang

3. GOAB en politiek

Lokaal

- Nieuw college en raad na gemeenteraadsverkiezingen
- SPUK wordt BFU: positie Raad in GOAB steviger
- Al contouren zichtbaar voor koerswijziging rond GOAB?

3. GOAB en politiek

Uitwisseling: hoe anticiperen jullie op deze landelijke en lokale ontwikkelingen?

1. Waar ga je nu concreet al wél mee aan de slag, waar níet mee?
2. Hoe betrek je partners hier (op tijd) bij?

Voorbeeld: in kaart brengen van vaste en flexibele elementen voor een nieuwe subsidieregeling, met een financiële 'schokdemper'

4. Landelijke doelgroepdefinitie

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Doelgroepdefinitie voorschoolse educatie

Anneke de Wolff
Rana Maiakhil
juni 2026

Inhoud

1. Aanleiding
2. Doelen
3. Wetsvoorstel
4. Toelichting
5. Vragen aan gemeenten

Aanleiding

Onderzoek Inspectie van Onderwijs en Onderwijsraad:

- Grote variatie doelgroepdefinitie voorschoolse educatie
- Steeds vaker kinderen met specifieke zorgbehoeften
- Gevolg: een te grote belasting van de huidige ve-groepen

Toenemende focus op het **kind**, met als gevolg: kinderen met grootste ontwikkelingsachterstand komen in de ve groepen.

Terug naar focus op **omgeving**, het gaat om achterstanden als gevolg van de omgeving

Doelen

- Gemeenten meer houvast bieden voor het bepalen van de doelgroep van voorschoolse educatie
- Meer landelijke eenduidigheid in de doelgroep van voorschoolse educatie
- Ieder kind op de juiste plek
- Er voor zorgen dat voorschoolse educatie in voldoende mate beschikbaar blijft voor de groep voor wie het is bedoeld

Wetsvoorstel

Wetsvoorstel aanvullende bekostiging gelijke leer- en ontwikkelvoorwaarden en verduidelijking onderwijsachterstandenbeleid

Onderdeel onderwijsachterstandenbeleid:

- Verduidelijking werkwijze van de LEA
 - Term 'resultaatafspraken' komt te vervallen. Gemeenten en schoolbesturen dienen gezamenlijke streefdoelen te bepalen voor vroegschoolse educatie.
 - Houvast voor gemeenten voor bepalen doelgroep voorschoolse educatie
-
- Internetconsultatie juli t/m medio september 2026 (link wordt later gedeeld)
 - Beoogde inwerkingtreding 1 jan 2029

Wetsvoorstel

Geen minimumdefinitie, maar een principe in de wet met voorbeelden in de toelichting

Wijziging artikel 160 eerste lid, onderdeel a, sub 1° Wpo:

1 Het college van burgemeester en wethouders voert ten minste jaarlijks overleg en draagt zorg voor het maken van afspraken over:
a met het oog op een zo groot mogelijke deelname van het aantal kinderen aan voorschoolse educatie:

1 het vaststellen welke kinderen met een risico op een achterstand in de Nederlandse taal in aanmerking komen voor voorschoolse educatie

1 het vaststellen van de criteria op grond waarvan wordt bepaald **welke kinderen in aanmerking komen voor voorschoolse educatie** vanwege een risico op achterstand in de Nederlandse taal **als gevolg van de sociaaleconomische omgeving**

Toelichting

CBS indicatoren <https://dashboards.cbs.nl/longreads/2026/onderzoek-herijking-risico-indicator-onderwijsachterstanden-basisonderwijs-fase-2>

- het hoogstbehaalde opleidingsniveau van beide ouders;
- het vermogen van het huishouden;
- de aanwezigheid van problematische schulden;
- het land van herkomst van de ouders;
- de ouderlijke structuur (bijv. een éénouder gezin of de situatie waarbij een kind niet bij de juridische ouders woont);
- de verblijfsduur van de moeder in Nederland;
- of de ouders verdacht zijn van een misdrijf;
- en de sociaaleconomische status van de schoolpopulatie.

Toelichting

Op basis van inhoudelijke en pragmatische afwegingen kan voor de doelgroepdefinitie van voorschoolse educatie worden gedacht aan de volgende twee achtergrondkenmerken:

- het hoogstbehaalde opleidingsniveau van ouders én
- de taalomgeving thuis: de thuistaal en de mate waarin met een kind wordt gesproken en wordt voorgelezen.

Aanvullend kan nog gekeken worden naar de ouderlijke structuur

Toelichting

- Ruimte voor gemeenten om gemeente zelf de **criteria te kiezen waarmee sociaaleconomische achterstand** in beeld wordt gebracht.
- Gemeenten bepalen hoe zij die criteria **operationaliseren** en welke **instrumenten** ze daarbij inzetten.
- Gemeenten doen er goed aan om ook af te spreken wat de '**afkapwaarde**' is per criterium.
- Bijvoorbeeld:
 - Wat geldt als '**laag opleidingsniveau** van de ouders'? Veelgebruikte grens ligt bij een diploma op **maximaal mbo 2 niveau**.
 - Voor de **taalomgeving thuis** is een heldere afkapwaarde lastiger. Mede daarom verdient het aanbeveling om hiervoor een **gestandaardiseerd instrument** te gebruiken.

Toelichting

Voorbeeld van een uitgewerkte doelgroepdefinitie van voorschoolse educatie

Kinderen komen in aanmerking voor voorschoolse educatie wanneer:

- hun ouders laag opgeleid zijn, dat wil zeggen maximaal een diploma op mbo 2 niveau hebben én
- zij opgroeien in een arme en niet-stimulerende taalomgeving thuis, wat blijkt uit score x op instrument y.

Aanvullend kan nog gekeken worden naar de ouderlijke structuur

Vragen aan gemeenten

- In hoeverre draagt de voorgestelde wijziging bij aan meer richting voor gemeenten?
- Beschikken gemeenten over voldoende informatie om de criteria, waarmee sociaaleconomische achterstand in beeld wordt gebracht, te operationaliseren?
- Zijn er gemeenten die al een gestandaardiseerd instrument taalomgeving thuis gebruiken?
- Zijn er gemeenten die nu vooral naar kindkenmerken kijken, waardoor ook zorgkinderen in de ve-groepen terecht komen?

pauze

5. In de etalage

Onze kans om praktijkvoorbeelden te delen!

Bijv. n.a.v. de handreiking doorgaande lijn,
gemeente Tytsjerksteradiel (volgende slide) en
andere gemeentes (Midden-Groningen, Pekela,
Hoogeveen)

... óf liever meer tijd voor 've en huisvesting'?

- Meerwaarde volgens PP-ers:**
- ✓ Meedenken/sparen/ondersteuning
 - ✓ Beeldopname
 - ✓ Kunnen altijd op ons terugvallen

Gemeente
Tytsjerksteradiel

Volgen van elk geïndiceerd VVE doelgroep kind

Voorschools

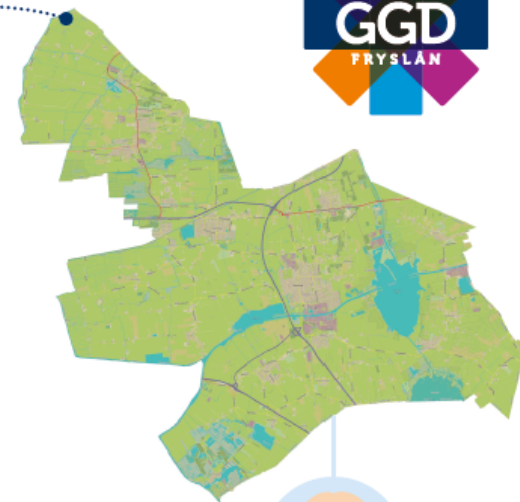
Peuteropvang (2-4 jaar)
& kinderopvang

Vroegschool

Onderwijs (4-6 jaar)

VVE Zorgcoördinator

Aanspreekpunt gemeente:
Ontwikkelaar Sociaal Jeugd
Terugkoppeling
Doelen, verwachtingen,
wensen & effect

(Beeld)observatie

(gemiddeld 1 tot 3 keer)

Spel van het kind

Contact met andere kinderen

Contact met PM-er

Spraak-/taalontwikkeling

Overig

Analyse

Verloop ontwikkeling
en patronen in gedrag
en communicatie

Overleg

- VVE zorgc.
- Jeugdverpl.
- Jeugdarts

Nabespreking

Ouder(s)

VVE zorgc.

PP-er

Ontwikkeling kind Coachingsgesprek

Plan van
aanpak

Kind 4 jaar?

Warme overdracht basisschool

Ouder(s), VVE zorgc., PP-er & school

5. In de etalage

Vooraf aangemelde goede voorbeelden:

- Gemeente Midden-Groningen
(Onderwijskansenakkoord)
- Gemeente Pekela (inrichting LEA)
- Gemeente Hoogeveen (aanpak Jong
Hoogeveen en wijk/schoolgericht
(samen)werken en beleid ontwikkelen)

6. Huisvesting en ve

6. Huisvesting en ve

- Gemeente is wettelijke verantwoordelijk voor voldoende en gespreid ve-aanbod
- Ve in schoolgebouwen en stand alone
- In schoolgebouwen is ve kwetsbaar: kunnen eruit gezet worden door school -> wat is rol/positie van gemeente in relatie tot wettelijke taak?
- OOGO huisvesting vaak apart van LEA. Rol kinderopvang is wisselend bij dit OOGO -> van totaal niet welkom tot actief lid.
Wie heeft een voorbeeld?
- Wordt bij IHP voldoende rekening gehouden met ve (IKC)?

6. Huisvesting en ve

- Tariefstelling voor huisvesting ve verschilt tussen gemeenten. Soms maatschappelijk tarief en soms commercieel tarief.
- Toekomst: vraag naar kinderopvang (dus ws ook ve) gaat stijgen door verlaging en versimpeling ouderbijdrage. Dit heeft gebouwelijke consequenties!
- Toekomst: inclusieve kinderopvang, dus ook inclusieve ve. Dit heeft gebouwelijke consequenties!

6. Huisvesting en ve

Uitwisseling over status quo en strategie

- Hoe kwetsbaar is ve in jouw gemeente in de schoolgebouwen?
- Welke rol en invloed heb je als gemeente en specifiek als beleidsadviseur OAB?
- Welke rol heeft ve in OOGO en in IHP?
- Welke tariefstelling hanteren jullie voor huisvesting ve? Waarom?
- Hoe kunnen we anticiperen op de nieuwe wet Kinderopvang en beweging richting inclusieve kinderopvang?

7. Evaluatie en afronding

Evaluatie bijeenkomst

- Tips, tops en suggesties:
evaluatieformulier >>

Ter afronding

- Kenniskringen schooljaar
2026/2027: 24 of 26 november;
23 of 25 maart; 22 of 24 juni

Evaluatieformulier GOAB
Kenniskring Noord

